

Райко Матеев „Моята Азия. С яхтата „Хелиос“ от Царево до Сингапур“

Беше обикновено, навъсено мартенско утро в началото на 2005 година. Слънцето не успяваше да пробие плътната пелена от...

Едва ли има по-лош начин да започнеш една книга и бих я захвърлил веднага, ако случайно попадна на подобно нелепо начало. Добре, че всички сме изчели достатъчно много глупави книги, за да е нужно да изпитвам кой знае колко голямо смущение. По-важно е какво ще се случи после. И така...

Слънцето не успяваше да пробие плътната пелена от смръщени ниско надвиснали облаци и въпреки напредналия час на утрото мъглив сумрак обгръщаше стаилата се природа. Върховете на планините белееха от преспите на зимния сняг, щяха да се стопят чак след месец или два. Ситен дъждец, примесен с ледени кристалчета, мокреше калните софийски улици. Трамваите унило пъшкаха и свиреха на завоите, препълнени с отиващи на работа хора. Дърветата още не бяха се разлистили и голите им клони създаваха още по-тягостно настроение. Лекият бръснещ ветрец засилваше неприятното усещане за студ, зимата все още напомняше за себе си, а лятото беше много далеч. Един от многото безлични еднообразни сиви дни, с каквито често е изпълнен краткият ни човешки живот...

Но този ден беше съвсем различен за мен. Синьозелени вълни меко галеха нежния бял коралов пясък на чудно хубавия залив Джангъл бийч на западния бряг на тайландския остров Пукет. Тропическото слънце, закотвено в зенита на синьото безоблачно небе, щедро заливаше всичко с пламтящата си светлина. Гирлянда от кокосови палми, надвиснали над морската вода, обгръщаше отвсякъде малкия уединен плаж. Екзотични растения и цветя пръскаха навсякъде своето ухание, ясно чувах пеенето и подсвирването на пестроцветни птици.

Само на метър от силно почернелите ми крака започваше Андаманско море, което далече някъде там, зад тънката нишка на хоризонта, плавно се сливаше с Индийския океан. Големите заоблени океански вълни, идващи от хиляди мили, прииждаха на дълги равни интервали и се разливаха лениво с нежен плисък на топлия бряг. Цикадите почти заглушаваха шума на вълните с пронизителното си стържене и писукане. Миризмата на коралите приятно се смесваше с уханието на цъфналото лиравади, белите чашки на жасмина и дявол знае на какви още билки и треви. Намирах се в тропическия рай, на седем градуса и половина северна ширина от екватора...

Бях поплувал вече час-два в бистрите води на лагуната, ударих с неразделния си харпун няколко риби папагал за вечеря и щастливо си отдъхвах на топлия пясък, когато идиличната райска картина се допълни от мачта с бели платна на хоризонта. Естествено вече бях виждал достатъчно много яхти и катамарани, за да се впечатля кой знае колко, но този път, незнайно защо, не можех да откъсна поглед от бавно приближаващата едномачтова красавица.

Леко наклонена настрани от слабия бриз, почти без поклащане яхтата пое курс право към малкия залив. Скоро доближи брега, шкиперът прибра платната, котвата камбурна във водата и веригата ѝ отчетливо затрополи в клюза. Гледката беше толкова заплениващо красива, че на гърлото ми буца застана и мъка притисна душата ми.

Някой би възкликнал, и сигурно би бил прав: „Абе, юнак, да ти имам проблемите!“.

Така е, обаче човешката душа е дълбок кладенец, там е сумрачно и трудно се вижда, но вътре има какво ли не. Отлично знаех, че никога не бих могъл да притежавам яхта, дори и най-скромната, а още по-малко пък да плавам с нея в тропическите морета. А колко много и колко отдавна мечтаех за това!

Не издържах, скочих в морето и бавно заплувах. Скоро доближих, подадох глава над водата и с наслада разгледах морската богиня. Дванайсетметрова яхта от фибропласт под американски флаг с четиричленен екипаж, радваш се на пълно съвременно оборудване. Беше съоръжена по последния писък на ветроходната мода. Имаше си ролриф за предното платно, електрически винчове за въжетата, слънчеви панели и ветрогенератор, спинакер с

гик, радар, триметрово динги с извънбордов двигател „Меркурий“ и т. н. Кой ли морета и океани е пребродила и какви ли приключения са преживели щастливите □ собственици? Защо ли, Прави Боже, питах се, си раздал земните радости толкова неравномерно и несправедливо? Името на яхтата така и не запомних, беше ми толкова тъжно...

Плувайки, обиколих два пъти бялото бижу, екипажът приветливо ми махна с ръка, кимнах и аз, а после поех унило към брега. Изпълзях на пясъка и с тихо изпъшкване се тръшнах в сянката на дърветата. Наблизо с книга в ръка се беше излегнала моята неразделна и търпелива другарка. Тя разбиращо впери зелените си очи в мен, бавно приближи, наведе се и ме погали по препатилата глава. Ичка, моето неугасващо зелено пламъче, жената, с която повече от двадесет години деляхме радостите и скърбите на моя бурен живот. Милата, тя отлично знаеше мечтите ми и се опитваше да ме утеши или поне да отклони мислите ми в друга посока. Скоро успя. Решихме, че имам много повече от тези американци с яхта и с многоцифрени банкови сметки. Имам си Ичка, моята безценна любов, а отвъдокеанските яхтсмени са просто едни немного щастливи и вероятно напълно отегчени от богатството си хора, закотвили скъпата си яхта в Андаманско море.

Постепенно с шеги, смях и няколко студени бири позаглуших мъката в сърцето си, поплувахме отново и всичко си тръгна в обичайната посока. Този ден обаче остави дълбока следа в душата ми и може би предопредели следващото развитие на събитията.

Винаги съм обичал пътешествията и приключенията. Още от петокласник бях редовен посетител на малката библиотека в родното си село Крива бара, Ломско и вече бях изчел всичките налични приключенски книги за моретата и тайнствените острови, за пиратите и океанските бури. Съвсем близо до дома ни течеше река Лом, някога пълноводна, гъсто обрасла тогава с високи тополи по бреговете и осеяна с дълбоки вирове, пълни с едра риба. Свободното си време делях между книгите и реката. Книгите ми даваха мечтите, които после споделях и преживявах на реката.

Спомням си как от едно старо поцинковано корито за пране на мама си направих лодка, сложих стар пешкир за платно и с много труд я домъкнах до първия дълбок вир. Седнах в „лодката“ и тя, разбира се, веднага потъна, за малко да се удавя. Не си спомням обаче да съм го преживял тежко, може би още тогава съм предусещал, че някога ще имам по-голяма лодка в далече по-дълбока вода.

Книгите за морето винаги са заемали почетно място в голямата ми домашна библиотека. Години наред търпеливо събирах морска литература от някогашния беден социалистически книжен пазар, купувах и четях всичко, до което можех да се докопам. Капитан Кук, сър Френсис Дрейк, Колумб и Магелан станаха мои добри познайници и кумири. Темата за морето вече се беше настанила трайно в моите интереси.

По-късно, вече на двайсет и няколко години, приключенският ми дух се прояви в проучването и изследването на пещери и пропасти. Десетина и повече години обикалях с приятели подземните кухни в цялата страна, че и в Австрия и Унгария. От това време са ми останали много скъпи и дълбоки спомени за невероятни преживелици под земята и чудни вечери край лагерния огън. Времената тогава бяха други, бяхме големи мечтатели и романтици. „Пари“ считахме за мръсна дума, което беше лесно за нас, бедняците. Тогавашните ми приятели бяха чудесни хора, повечето от тях имаха интересни професии и разностранни интереси. Често поемахме рискове под земята и го правехме с удоволствие и смях. Здравейте всички вие и дано времето не е изличило спомените и мечтите ви, защото при мене то не успя!

Лятото на 2005 година отново бяхме в Бургас. Сезонът беше започнал и туристите щъкаха навсякъде. Тогава имах петметров пластмасов скутер „Ребитва“, полско производство, накичен с италиански извънбордов двигател „Карнити“, капризен като застаряваща мома. Ползвах малкото, миризливо рибарско пристанище на Созопол точно срещу адмиралтейството, като се връзвах за яхтата „Калисто“ с приятелското съдействие на собственика на яхтата „Хелиос“. Ходехме за риба, но тя не беше много и от година на година като че ли все повече намаляваше. Обикаляхме със скутера

островите Св. Иван и Св. Петър, ала те далеч не бяха екзотични или пък особено красиви. Плувахме на воля, вадохме цели тенекета с миди и биехме дребни попчета с харпун, но мислите ми често бягаха далеч на югоизток, към по-топлите и по-богати тропически морета...